Vlaams Parlement

vergadering **C84**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

van 15 december 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de hervormingen bij Toerisme Vlaanderen
– 1007 (2020-2021) 3

VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanpak van vakantiearmoede en het toerismerelancebeleid
– 928 (2020-2021)
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over vakantie-armoede
– 1025 (2020-2021) 8

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de hervormingen bij Toerisme Vlaanderen
– 1007 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mijnheer Vandenhove, u ben geen vast lid van deze commissie. Ik wil u daarom toch melden dat wij op 2 februari 2021 ook een toelichting krijgen van de administrateur-generaal over de hervormingen bij Toerisme Vlaanderen.

De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Mijn vragen over Toerisme Vlaanderen zijn ingegeven door een aantal bezorgdheden die mij voornamelijk door personeelsleden werden gemeld. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we alles inzetten zodat de toeristische sector, die een van de zwaarst getroffen sectoren als gevolg van corona is, zich zo snel mogelijk kan herpakken vanaf het ogenblik dat dat opnieuw zal kunnen. Dat is heel belangrijk voor de vele ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) die in deze sector actief zijn, maar ook de promotie van Vlaanderen in het buitenland is vrij essentieel. Vanuit Limburg ken ik de werking van Toerisme Vlaanderen, en die werking is goed, dat mag gezegd worden. Toch zijn er een aantal ongerustheden, en daarom wil ik deze vragen stellen.

De directie heeft beslist dat de huidige structuur verdwijnt op 31 december 2020, terwijl de nieuwe structuur echter nog niet is uitgebouwd. De processen zijn niet in kaart gebracht. De uitrol van een nieuwe structuur in deze tijden van crisis dreigt de werking van het agentschap, net op het moment dat dat niet zou mogen, sterk te belemmeren. Een aantal mensen die nu op sleutelposities zitten, zoals zeven van de negen directeurs van de buitenlandkantoren, en een aantal leidinggevenden in het hoofdkantoor, werden om onduidelijke redenen niet geselecteerd voor een nieuwe functie. Zij zijn nochtans broodnodig om acties op te zetten om buitenlandse reizigers opnieuw naar Vlaanderen te brengen. Buitenlandse reizigers maken nog altijd een belangrijk deel van de inkomsten in de toeristische sector uit. Zodra het veilig is, moet er dus zwaar ingezet worden op het aantrekken van buitenlandse reizigers. Ook dit behoort tot de opdracht van Toerisme Vlaanderen.

Hoe zult u ervoor zorgen dat de mensen en middelen goed worden ingezet, zoals in de huidige structuur het geval is? Welke garanties kunt u geven dat het buitenlands netwerk op 1 januari 2021 – dat is over veertien dagen – in de gegeven omstandigheden in staat zal zijn om de toeristische sector beter te ondersteunen dan in de huidige structuur?

De culturele en toeristische sector stellen zich vragen over de toekenning van de relancemiddelen en de reguliere subsidies van Toerisme Vlaanderen. Bovendien wordt het team dat voor deze subsidies zorgt, vanaf 1 januari 2021 opgedeeld in vijf verschillende teams. Hoe zult u zorgen dat al deze middelen voor de relance en de reguliere subsidiemiddelen van Toerisme Vlaanderen efficiënt worden ingezet zodat ze de sector zoveel mogelijk ondersteunen? Welke strategie en welke criteria worden hiervoor gehanteerd? Wanneer zal een subsidie-instrument voorhanden zijn?

We vernemen via de media dat Toerisme Vlaanderen vastgoed aankoopt of in beheer neemt: een aantal kastelen, een abdij, een molen … Hoe past dat in de kernopdracht van Toerisme Vlaanderen? Werden hiervoor relancemiddelen of subsidies ingezet? Wat is de kost per gebouw en hoeveel menselijke middelen moet Toerisme Vlaanderen hiervoor vrijmaken? Hoe zal dit een hefboom zijn voor de

buitenlandse promotie van Vlaanderen? Hoeveel extra buitenlandse toeristen wilt u hiermee aantrekken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, deze vraag om uitleg laat me toe wat meer informatie over de interne reorganisatie van Toerisme Vlaanderen te geven. Deze reorganisatie vertrekt vanuit een nieuwe visie op toerisme, 'Reizen naar Morgen', waar we al voor de coronacrisis mee bezig waren. Met de inhoudelijke krachtlijnen voor het Vlaams toeristisch beleid mikken we in de visie 'Reizen naar Morgen' op het creëren van florerende bestemmingen waar toerisme een meerwaarde moet betekenen voor bezoekers, maar ook voor bewoners, ondernemers en mensen met een leuke job in deze mooie sector en voor de prachtige plekken die Vlaanderen rijk is.

Dit is op zich al een grote en brede uitdaging, maar in mijn beleidsnota heb ik een aantal inhoudelijke krachtlijnen bepaald voor de prioritaire uitrol van deze transitie. Om die reden heb ik in mijn beleidsnota aangekondigd dat Toerisme Vlaanderen zich moet reorganiseren om deze uitdagende opdracht aan te kondigen.

Over de grote lijnen van de reorganisatie kan ik al iets meedelen. Aangezien de focus van het beleid naar thematische ontwikkelingen in een overkoepelende visie verschuift, is het niet onlogisch dat de interne organisatie deze thematische focus weerspiegelt, want anders zullen we het beleid en de verschuiving naar thematische ontwikkelingen niet kunnen waarmaken.

Het klassieke model met verticale afdelingen wordt vervangen door een matrixstructuur, waarin naast de verticale hubs thematische projectgroepen zullen bestaan. De verticale hubs vervangen de klassieke afdelingen en verenigingen medewerkers met een gelijkaardige expertise. In die hubs zullen de opbouw van expertise en de evaluaties zich afspelen. Alle medewerkers worden dan ook aan een basishub toegewezen. Het eigenlijke werk zal zich echter grotendeels in de thematische projectteams afspelen. Deze projectteams verenigen de medewerkers op een multidisciplinaire wijze met betrekking tot een inhoudelijk project. Een dergelijk project kan tijdelijk of permanent en intern of extern zijn. Ik wil benadrukken dat dergelijke reorganisaties binnen de beheersautonomie van het extern verzelfstandigd agentschap vallen, maar mijn kabinet volgt dit proces uiteraard vanop enige afstand op.

Ik begrijp dat er, onder meer bij het personeel, ongerustheid over dit proces is. Dat is inherent aan elk veranderingsproces. Ik wil echter maximaal bijdragen aan het wegnemen van die ongerustheid. Om die ongerustheid weg te nemen, hebben we de voorbije weken veel met de vakorganisaties overlegd. Ik kan meedelen dat dit overleg in een goede, constructieve sfeer verloopt. Alle betrokkenen, het personeel, de vakorganisaties, de leidende ambtenaar en ikzelf, delen de bezorgdheid om het agentschap zo goed mogelijk te laten werken op een manier die het personeel, de sector en de bezoekers ten goede komt. Ik besef dat er nog verschillende punten zijn om deze gezamenlijke bezorgdheid in de praktijk te brengen, maar ik ben ervan overtuigd dat we dit in onderling overleg moeten doen. Om de bezorgdheid, die bij elk veranderingsproces natuurlijk is, weg te nemen, moeten we continu in dialoog gaan en maximaal informatie aan het personeel geven. Dat is een opdracht van mijn kabinet en het agentschap.

De buitenlandse kantoren worden in de nieuwe structuur opgenomen. Dit is, voor alle duidelijkheid, geen afbouw van het buitenlandse netwerk. Ik wil er duidelijk over zijn dat op 1 januari 2021 geen enkele post zal sluiten. Integendeel, de werking van het buitenlandse netwerk zal door de betere integratie in de hele werking van het agentschap net worden versterkt. Om zaken maximaal op elkaar af te stemmen, is een goede connectie tussen het buitenlandse netwerk en wat we

hier doen net de bedoeling. Als we de voorbije maanden iets geleerd hebben, is het wel dat we zowel voor binnen- en buitenlandtoerisme zoveel mogelijk moeten samenwerken om daar het maximale uit te halen.

De bijkomende middelen die voor de relance van de toeristische sector zijn toegekend – dat gaat dus over die 150 miljoen euro – heeft inderdaad een belangrijke impact op de werklast van het agentschap. Deze bijkomende werklast staat in essentie los van de reorganisatie, maar het is een feit dat beide verhalen nu wel samenkomen. Daarom vind ik het ook belangrijk om duidelijk te stellen dat hoewel de betrokken medewerkers zich afhankelijk van de inhoud in verschillende projectteams kunnen bevinden, zij wel degelijk blijven samenwerken binnen hun hub.

Specifiek voor de expertise rond subsidies, samenwerkingsovereenkomsten en investeringstrajecten wordt een speciale hub gecreëerd: 'Ontwikkelingsinstrumenten'.

Voor de bijkomende relancemiddelen geldt dat bij de besteding aandacht moet zijn voor de timing en de bestemming van deze middelen. Het zal u niet verbazen dat we deze bestemming maximaal willen laten aansluiten bij de doelstellingen van de Europese faciliteit voor herstel en veerkracht. Ook de reeds geplande investeringen, binnen de reguliere investeringsmiddelen van het agentschap, worden in deze overweging opgenomen.

Op basis van deze overwegingen zal het agentschap mij eerstdaags een voorstel voor de besteding van deze middelen voorleggen. De eerste acties in dit kader zullen begin volgend jaar uitgerold worden, en tegen het voorjaar op volle snelheid zitten.

Wat de verwervingen van erfgoedsites betreft, kan ik verwijzen naar mijn beleidsnota: erfgoed is een van de thematische lijnen die ik hierin naar voren schoof voor de toeristische ontwikkelingen door het agentschap Toerisme Vlaanderen. De uitbouw van een netwerk van kastelen en tuinen, alsook van een netwerk van religieuze erfgoedsites, kadert in dit verband. Ik vermeldde hierin expliciet ook het inzetten van erfgoedsites als toegangspoort tot onze groen- en natuurgebieden. Zoals ik al eerder zei, hebben we bij toeristen een enquête afgenomen. Als zij aan Vlaanderen dachten, bleek dat zij, vreemd genoeg, aan natuur en groen dachten. Dat is ook de reden waarom we die natuurgebieden meer willen uitspelen.

Het gaat stuk voor stuk over sites met een groot toeristisch potentieel. Er werden voor de verwerving van de sites geen relancemiddelen of subsidies ingezet.

De concrete herbestemming van deze sites zal gebeuren in overleg met de lokale gemeenschappen en besturen, maar uiteraard ook met andere agentschappen zoals Onroerend Erfgoed, Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), De Vlaamse Waterweg, de departementen Cultuur en Ruimte, Herita, PARCUM enzovoort. Uiteraard wordt ook het co-ondernemerschap met de private sector actief opgezocht. Het is niet de bedoeling van Toerisme Vlaanderen om op termijn zelf exploitant van deze sites te worden. Eenmaal de nodige ontwikkelingen zijn gebeurd en de gezamenlijke bezoekersstrategie en netwerken zijn uitgerold, zal voor elke site op maat de juiste exploitatieformule worden gezocht. Voor alle duidelijkheid: er worden niet alleen contacten gelegd met de private sector, maar ook met natuurverenigingen als het bijvoorbeeld over de toegangspoorten tot onze natuurgebieden gaat.

De exacte berekening van de ontwikkelingskost van de sites zal van die samenwerkingsformules afhangen en dus is het nog te vroeg om hier al een uitspraak over te doen, laat staan dat we al iets over de promotiestrategie zouden kunnen zeggen. Dat zal uiteraard nog volgen. Voor buitenlands toerisme zijn de projecten belangrijk, zeker als het over religieus erfgoed, kastelen en tuinen gaat. Neem

bijvoorbeeld het kasteel van Heers. Dat is prachtig, maar het staat al jaren op instorten. Ik heb hierover contact opgenomen met mijn collega, minister Diependaele. Door de handen in elkaar te slaan, proberen we de mooie kastelen die Vlaanderen rijk is, te herstellen in plaats van ze te laten verloederen.

Als dat eenmaal rond is en wat vorm heeft gekregen, zullen we een promotiestrategie opzetten. Ik denk dat het voor heel wat provincies die met toerisme bezig zijn, heel welkom zal zijn dat Vlaanderen in die zaken investeert. De bedoeling is uiteraard om die internationaal en zeker in onze buurlanden volop uit te spelen.

Mijnheer Vandenhove, dit wordt vervolgd. Als we zicht hebben op de samenwerkingsformules met al die agentschappen komen we hierop terug, zeker ook wat de promotiestrategie betreft.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Dank u wel, minister, voor uw uitgebreide antwoord. Ik heb begrepen dat de grote baas begin februari in deze commissie een toelichting zal geven, dus ik neem aan dat alles nog lopende is. Betekent dat dan ook dat niet alles zal afgerond zijn voor 31 december 2020, dus binnen 14 dagen, zoals het eigenlijk vooropgesteld was? Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, als dat intern maar duidelijk gecommuniceerd wordt.

U zegt dat dat allemaal wordt kortgesloten met het personeel. Ik hoor hierover ook andere geruchten. Als die datum van 31 december 2020 niet gehaald wordt, dan zou het wel goed zijn dat men hierover voldoende terugkoppelt naar het personeel.

Ik begrijp dat we op mijn derde vraag nog zullen terugkomen. U hebt het over het kasteel van Heers, we kennen dat beiden heel goed, het ligt bijna in mijn achtertuin. Als iemand de renovatie aan de gemeente Heers gunt, ben ik het wel. Als ik echter kijk hoe minister Diependaele zijn subsidies wil herstructureren, onder andere voor de restauratie van gebouwen – iets waar ik zelfs grotendeels mee akkoord kan gaan –, waarbij hij minder, maar sneller wil restaureren en duidelijke keuzes wil maken, dan denk ik dat uw ambitie om veel met die historische gebouwen te doen, toch een stuk zal worden ingeperkt. Het was ook precies een van uw keuzes om zoveel mogelijk beleidsdomeinen te laten samenvallen om zoveel mogelijk geld te kunnen investeren. Wat is uw reactie hierop?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Bedankt voor de duiding over de reorganisatie die voor de deur staat. Het is een ambitieuze reorganisatie. U hebt vandaag al wat toelichting gegeven. Er zit inderdaad een zekere logica achter als het over de aansluiting bij verschillende thematische lijnen gaat.

Ons is ook al de ongerustheid bij het personeel ter ore gekomen. Zoals u zelf al aangaf, veroorzaakt elke verandering wat tumult. We kijken er ook naar uit om hierover in onze commissie van gedachten te wisselen met de administrateur-generaal. Hij is het best geplaatst om hierop antwoorden te geven.

Voor ons is het vooral belangrijk dat de reorganisatie niet in de weg komt te staan van de focus die we absoluut moeten hebben op de toeristische relance. Als verandering tot efficiëntie en stroomlijning leidt, is dat goed, maar we moeten wel heel wat katjes geselen. Ik hoop dat u erover waakt dat alles mooi naast elkaar blijft lopen en dat alles elkaar versterkt.

We zijn heel benieuwd wat de toekomst op het vlak van het onroerend erfgoed zal brengen. Er zijn inderdaad heel wat sites die vandaag te weinig aandacht krijgen, er zijn te weinig financiële middelen om die op hun niveau te tillen zodat iedereen

ervan kan genieten. Dat gaat dan niet alleen over toeristen, maar ook over onze eigen inwoners. Ik ben heel blij dat u de band met de lokale besturen wilt aanhalen om hierin samen te werken. We hebben niets liever.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik wil namens mijn fractie nog heel kort tussenkomen. Als het over de reorganisatie gaat, maken we inderdaad een transitie in het toerisme mee, niet alleen door de coronacrisis, maar ook omdat we voor het reizen van morgen al een hele tijd thematisch grotere hefboomprojecten vanuit Vlaanderen regisseren. Het is altijd goed om daarmee rekening te houden en de organisatie op die basis te transformeren. Dat zorgt inderdaad voor een moeilijke periode bij het personeel, omdat dit wat ongerustheid over de taakverdelingen met zich meebrengt. Ik denk dat we de nodige tijd moeten geven om dat goed uit te dokteren, hier goed over te communiceren en het personeel goed te informeren. Dit moet de nodige tijd krijgen om zich te zetten.

Ik wil nog even terugkomen op de erfgoedsites. In de toeristische sector zien we vaak dat er in Vlaanderen heel wat erfgoedsites zijn met een enorm potentieel, niet enkel voor buitenlandse toeristen, maar ook voor de Vlamingen zelf. Het is goed dat de Vlaamse overheid aan de kar trekt om dat potentieel aan te pakken. Het is belangrijk dit te doen in goede samenwerking met het agentschap Onroerend Erfgoed, met Herita en met PARCUM, maar evengoed met de Vlaamse Landmaatschappij en met De Vlaamse Waterweg, om die sites met betrekking tot de mobiliteit goed te kunnen ontsluiten. Elke analyse van elke organisatie is echt belangrijk. Het is goed dat van in het begin in samenwerking een duidelijk masterplan naar voren wordt gebracht. Het is goed dat wordt onderzocht of er samenwerkingsformules zijn die verder gaan dan hier en daar ad hoc samen te werken. Er wordt onderzocht of er een mogelijkheid is om al die op elkaar afstemde organisaties in één richting te laten wandelen, zodat we de plannen die we hebben zo efficiënt en zo snel mogelijk effectief kunnen realiseren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik kan twee zaken doen. Ik kan wachten met de reorganisatie. Ik kan beslissen om in de coronacrisis niet te reorganiseren, maar ik vrees dat we dan in de postcoronatijd de boot zullen missen. We zien dat veel landen in verband met het concept van het duurzaam toerisme en het 'Reizen naar Morgen' naar Vlaanderen kijken. We zijn hier al voor de coronacrisis mee gestart. Ik vind het dan ook belangrijk die transitie voort te zetten.

Dat we met thema's werken, vraagt een andere organisatie. Het is belangrijk dat niemand zal worden ontslagen. Alle knowhow, kennis, expertise en ervaring in Toerisme Vlaanderen zal maximaal worden gebruikt. Het is de betrachting dat ieders talent door met verschillende thema's te werken na de reorganisatie nog meer naar boven zal komen.

Ik begrijp dat er een bezorgdheid is. Om die reden heeft mijn kabinet de vakorganisaties wekelijks gezien. Er zullen natuurlijk nog gesprekken zijn. We moeten het personeel maximaal informeren en de bezorgdheid wegnemen. Het hoort bij elke reorganisatie dat mensen niet weten welke richting het zal uitgaan. Om die reden is het de bedoeling van Toerisme Vlaanderen en mijn bedoeling om het personeel maximaal te informeren en om hier een positief project van te maken.

Daarnaast gaan de relance en de heropstart natuurlijk verder. Minister Crevits en ik gaan na of de toeristische sector nog nood heeft aan een bijkomende levenslijn, als ik het zo mag noemen. We gaan na wat de noden van de sector zijn.

Wat het onroerend erfgoed betreft, moet ik natuurlijk zeggen dat de restauratie van een site veel geld kost en dat ik van minister Diependaele weet dat de

onroerenderfgoedsector al veel noden heeft. Jammer genoeg, is er niet altijd voldoende budget. Door van in het begin heel nauw met andere agentschappen, lokale ondernemers en verenigingen samen te werken, zorgen we er natuurlijk voor dat de Vlaamse overheid niet alles moet betalen en dat het om een gezamenlijk project met een gezamenlijke financiering gaat. Dat is wat we trachten te doen met verschillende dossiers waarbij Toerisme Vlaanderen betrokken is.

Het is zeer belangrijk dat Toerisme Vlaanderen, het agentschap Onroerend Erfgoed en het beleidsdomein Cultuur zaken maximaal op elkaar kunnen afstemmen. Veel heeft natuurlijk met elkaar te maken. Als we de middelen op die manier kunnen samenbrengen en hier ook private partners bij kunnen betrekken, hoop ik dat we er het maximale uit kunnen halen. We hebben prachtig erfgoed, zoals abdijsites, kastelen en tuinen. Ik heb het afgelopen jaar heel wat sites bezocht en ik vind het jammer in welke staat sommigen zich bevinden. Dit betekent dat we moeten samenwerken en de middelen bij elkaar moeten leggen. Dat moet natuurlijk soms ook met de provincies. Op die manier kunnen we erin slagen de zaken die we alleen niet kunnen, toch uit te voeren. Dat zal de manier zijn waarop we het werk het komend jaar zullen voortzetten.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Minister, ik dank u. Wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanpak van vakantiearmoede en het toerismerelancebeleid
– 928 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over vakantiearmoede
– 1025 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Voorzitter, we hebben ondertussen met zijn allen kennis genomen van de enquête die Statistiek Vlaanderen eind november 2020 heeft gepubliceerd. Verschillende Vlamingen is de vraag gesteld of ze zich jaarlijks een week vakantie buitenshuis konden veroorloven. Uit de antwoorden blijkt dat maar liefst 15 procent van de bevolking heeft aangegeven er in 2019 om financiële redenen geen week van tussenuit te knijpen. Het gaat om maar liefst een miljoen Vlamingen.

Deze cijfers dateren van voor de uitbraak van de pandemie. We kunnen ervan uitgaan dat dit percentage ten gevolge van de coronacrisis en het stijgend armoederisico in 2020 enkel is toegenomen. Het netwerk Iedereen Verdient Vakantie, dat partnerorganisaties samenbrengt om mensen met een beperkt budget te ondersteunen in hun zoektocht naar goedkope daguitstappen, vakantieverblijven en georganiseerde vakanties, vreest hier ook voor.

Onzes inziens zorgt deze situatie voor heel wat gemiste kansen. Enerzijds is het betreurenswaardig voor de mensen die er geen weekje tussenuit kunnen om de dagelijkse sleur naast zich neer te leggen. Anderzijds is het een gemiste kans voor onze Vlaamse toeristische sector. Een groot gedeelte van de personen voor wie geen week vakantie buitenshuis is weggelegd, zou namelijk een weekend in

Brugge, Gent of elders plannen. Zowel deze kwetsbare groep mensen als de Vlaamse toeristische sector zijn dan ook sterk gebaat bij een aanpak van vakantie-armoede in het toerismerelancebeleid.

Minister, deelt u de analyse dat de aanpak van vakantiearmoede na de coronacrisis tot de relance van onze toeristische sector kan bijdragen?

Welke bijkomende maatregelen zult u nemen om de vakantiearmoede in de toekomst nog grondiger aan te pakken?

Ziet u nog ruimte voor een uitbreiding van het netwerk Iedereen Verdient Vakantie? Zo ja, zult u ook actief bijkomende partnerorganisaties zoeken? Welke organisaties hebt u ondertussen al op het oog?

Ziet u, tot slot, baat in een informatiecampagne om goedkope reizen in eigen land of regio te promoten?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, ik heb een vraag om uitleg over hetzelfde onderzoek. Statistiek Vlaanderen geeft aan dat steeds meer mensen financiële problemen ondervinden om een vakantie in de jaarplanning in te passen. We weten dat deze gegevens van voor de coronacrisis dateren. Tijdens de zomer, gedurende de korte periode waarin de coronamaatregelen wat soepeler waren, zag het netwerk Iedereen Verdient Vakantie de aanvragen toenemen. Het netwerk voelde toen al aan dat er een stijgende vraag is van mensen die de eindjes niet aan elkaar kunnen knopen en die zonder korting niet op vakantie of op uitstap kunnen gaan.

Ik zou graag een nuance maken. Het gaat absoluut om vakantiearmoede en dagtrips, maar ook om het vrijetijdsaanbod, zodat kinderen aan de werking in hun gemeente en hun buurt kunnen deelnemen en op uitstap kunnen gaan.

Ik denk dat men een belangrijke opdracht heeft wat dat betreft. Ik vind het dan ook bijzonder positief dat u in 1 miljoen euro extra voorziet voor de uitvoering van ons decreet. We hebben ook al eerder onze waardering daarvoor uitgedrukt. Het decreet is nog niet in uitvoering, omdat er nog een aantal aanpassingen aan moeten gebeuren, maar met deze recente gegevens in het achterhoofd had ik u willen vragen of u op de hoogte bent van die nieuwe gegevens. Zult u in overleg gaan met de betrokken actoren? Welke concrete stappen worden er gezet om deze toch wel alarmerende cijfers over vakantiearmoede te kunnen opvangen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, dank u wel voor de vraag. De cijfers zijn inderdaad dramatisch. Ik denk dat ik jullie vraagstelling ook volledig kan onderschrijven. Het is dus van belang om de vakantiedrempels weg te werken bij Toerisme Vlaanderen. Dat zullen we de komende maanden en jaren ook blijven doen. Iedereen verdient natuurlijk een deugddoende vakantie, ook mensen voor wie dat niet evident is omdat ze het financiële als een drempel ervaren. Post corona zal dat inderdaad nog erger zijn. Ik onderschrijf dat dus. Dat wil ook zeggen dat we de komende maanden alert moeten zijn. Er zijn echter ook andere drempels: gezondheid, een gezinssituatie die niet altijd evident is, leeftijd enzovoort houden mensen vaak tegen om met vakantie te gaan.

Dat is ook de reden waarom de Vlaamse Regering de voorbije maanden diverse initiatieven heeft genomen. Er was die 28,45 miljoen euro om het sociaal toerisme en het jeugdtoerisme te ondersteunen. Dat we dat zouden blijven ondersteunen, was ook een vraag van diverse collega's hier, denk ik, ook van collega Jans. Zij werken net met heel veel vrijwilligers, en verrichten heel veel werk met betrekking

tot onze doelgroep. Vorige week keurde de Vlaamse Regering ook nog drie besluiten goed die de jeugd- en zorgverblijven extra ondersteunen voor het najaar van 2020. Ook in de toekomst wil ik uiteraard blijven inzetten op het wegwerken van de drempels. De noodzakelijke aanpassingen aan het decreet 'Iedereen verdient vakantie' zijn ondertussen afgerond. Het dossier wordt begin volgend jaar voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Ik wens het vernieuwde decretale kader op 1 januari 2022 in werking te laten treden, zoals trouwens ook het vernieuwde decretale kader inzake toeristische logiezen en jeugdlogiezen. In 2021 zullen initiatieven bijgevolg worden uitgerold binnen het bestaande decretale kader.

Mevrouw Jans, dan was er uw vraag over het netwerk Iedereen Verdient Vakantie. Dat wordt gesteund en verbonden door het Steunpunt Vakantieparticipatie van Toerisme Vlaanderen. We staan in nauw contact.

Wij zijn uiteraard op de hoogte van de alarmerende cijfers. Er even tussenuit, weg van de dagelijkse problemen, dat is natuurlijk van groot belang voor die kwetsbare mensen. Ik ben me ervan bewust dat de doelgroep, maar ook de ondernemers en de organisaties in het netwerk erg kwetsbaar zijn in deze coronaperiode. Daarom heb ik een van de steunmaatregelen, de kortingen die de toeristische partner in andere jaren geeft, dit keer vanuit de overheid laten financieren. Ik was immers bang dat de toeristische partners, die zelf misschien financiële problemen hebben, die kortingen niet meer zouden geven aan onze doelgroep, waardoor het voor onze doelgroep nog moeilijker wordt. Ik zal dat ook volgend jaar blijven doen, want die toeristische partners zullen het moeilijk blijven hebben. Ik denk dat het goed is dat Vlaanderen ervoor zorgt dat men die kortingen blijft geven voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Anders is dat nog eens een extra drempel. We verlengen dat dus. Dat geeft ademruimte in het engagement van de partners en creëert een betaalbare vakantiemogelijkheid voor mensen in armoede. Daarnaast waren er ook meerdere projectoproepen en de doorlopende ondersteuning van Toerisme Vlaanderen. Zo werd er deze zomer toch vakantie mogelijk gemaakt, betaalbaar en coronaveilig.

Er is het samenwerkingsverband Iedereen Verdient Vakantie, waarin een aanbod aan sociaal tarief zal worden uitgewerkt en bekendgemaakt voor mensen in armoede. Er zijn ook subsidies aan sociaal-toeristische verenigingen en steunmaatregelen voor Rap op Stapkantoren en er zijn impulsoproepen Iedereen Verdient Vakantie. In 2020 werden in het kader van de coronasteun extra middelen toegewezen aan deze ondersteuningsinstrumenten. Ik zal onderzoeken of daarvoor nog extra middelen nodig zijn.

Elke partnerorganisatie die mee het recht op vakantie wil waarmaken en die het charter Iedereen Verdient Vakantie ondertekent, is van harte welkom voor de samenwerking en kan ook genieten van de ondersteuning door het Steunpunt Vakantieparticipatie. Op dit moment telt het netwerk al meer dan tweeduizend partners. Ik ben dan ook erg verheugd steeds weer vast te stellen dat de toeristische sector erg solidair is.

Uiteraard wil ik graag in overleg gaan met de betrokken actoren. Ook het Vlaams actieplan voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting voorziet in een verticaal armoedeoverleg, dat ik zal opnemen. Die cijfers kunnen deel uitmaken van de agenda van dat overleg, evenals de maatregelen die we nemen en eventueel nog andere maatregelen.

Ik ben ervan overtuigd dat we nog meer Vlamingen kunnen bereiken. Een loutere informatiecampagne rond goedkope reizen lijkt mij niet altijd de juiste manier. Vakantiedrempels zijn heel complex. De prijs is een van de factoren. Daarom ben ik ook heel blij met de ondersteuning van heel wat lokale organisaties die een heel

goed netwerk hebben. Een campagne rond goedkope reismogelijkheden zonder de andere vakantiedrempels aan te pakken, heeft weinig zin. We zullen op alle fronten tegelijk moeten werken, zodat we volgend jaar ook die doelgroep die het financieel heel moeilijk heeft, het recht op vakantie kunnen gunnen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw kwaliteitsvol antwoord. Het pleziert me te horen dat u de vraagstelling onderschrijft en dat u ook bekommerd bent om de vakantiearmoede in Vlaanderen. Het valt inderdaad af te wachten wat precies de impact van de coronacrisis zal zijn op de volgende cijfers van Statistiek Vlaanderen. De periode na corona ziet er niet veelbelovend uit.

Minister, het is goed te horen dat u verder actief blijft zoeken naar de broodnodige extra middelen om het netwerk te versterken en dat u ook verder overlegt met alle betrokken actoren.

Minister, ziet u nog een mogelijkheid om in de bestaande YouFlanders-app een optie reizen in Vlaanderen op budget mee te geven? Het netwerk Iedereen Verdient Vakantie kan op de een of andere manier in die app worden geïntegreerd. Het lijkt ook een interessante optie om het netwerk steeds overal mee te nemen in campagnes over reizen in eigen land.

Wij geloven dat de toegankelijkheid en bekendheid van het netwerk enorme troeven kunnen zijn voor wie het niet breed heeft en ook voor ons mooie Vlaanderen. Daarom pleit ik ook voor een maximale promotie van dit netwerk, zodat wie de eindjes niet aan elkaar kan knopen, op een vlotte manier en drempelloos de weg kan vinden naar dit mooie initiatief.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, dank voor de erkenning van deze problematiek, voor uw antwoord, maar nog meer voor de gedrevenheid waarmee u hiermee aan de slag gaat en inzet op het wegwerken van verschillende vakantiedrempels. Er zijn extra budgetten, en daardoor bent u erin geslaagd om de afgelopen waanzinnig vreemde zomer voor mensen het verschil te maken. Ze konden op vakantie gaan en ze konden aan de vrijetijdsparticipatie deelnemen. Dat maakt voor die gezinnen en voor de verhalen op de eerste schooldag een absoluut groot verschil.

Het is ook positief dat op 1 januari het nieuwe decreet in werking treedt. U gaat verder overleggen met de sector. Vanuit de sector krijgen we het signaal dat er een luisterend oor is, dat men vanuit het beleid en het kabinet hiervoor openstaat. Ik vind het bijzonder positief dat men hier verder op inzet.

Ik heb geen bijkomende vragen. Veel succes met de uitwerking hiervan.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het antwoord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil namens mijn fractie ondersteunen dat we niet alleen de vinger aan de pols houden, maar dat we ook echt initiatieven nemen, onder andere ook financieel. Dat is hier net door u bevestigd, minister. In de beleidsnota hebben we gezegd dat we de talrijke drempels willen wegwerken. Niet alleen heeft iedereen recht op vakantie, het is ook belangrijk voor het mentale welzijn en de gezondheid van iedereen. Dat aspect wil ik zeker ook nog meegeven.

Ik ben ook blij dat de korting voor de toeristische partners wordt verlengd. Dat is een echte win-win, zowel voor de partners die zelf in moeilijkheden zitten, of in 'troubled times', als voor de mensen die via hen op vakantie kunnen gaan.

Minister, ik ben ook blij dat u denkt aan extra middelen voor het sociaal toerisme. Wij hadden al de vraag of die 1 miljoen euro zou volstaan om de noden te lenigen. Ik ben blij dat u daar verder over nadenkt en een extra injectie overweegt.

Dan heb ik tot slot nog een suggestie met betrekking tot de Rap op Stapkantoren. U had het er even over. Je kunt op de website zien wat zo'n kantoor is en waar je ze kunt vinden. Misschien is er nog een andere piste om hen wat bekender te maken, bijvoorbeeld via een online contactformulier, zodat de mensen het kantoor zelf niet moeten betreden. Ik geef de suggestie om dat eventueel nader te bekijken.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp·a): Wij zijn uiteraard erg begaan met dit thema. Er zitten hier een paar mensen die lokaal heel actief zijn, als burgemeester, schepen of lokaal mandataris. We moeten er geen doekjes om winden: wij worden de laatste maanden, vanaf het begin van de coronacrisis, geconfronteerd met een grotere armoedeproblematiek, met mensen die het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.

In de commissie Toerisme van de vorige legislatuur en ook tijdens deze legislatuur voor de coronaperiode hebben we het al veel gehad over het wegwerken van die drempels: de mensen moeten op reis kunnen gaan. Het is onze taak om daarin te voorzien. Minister, corona heeft het nog moeilijker gemaakt. We zitten in de problemen. Mijn fractie is heel erg tevreden dat u daar bewust mee omgaat en dat u in extra middelen zult voorzien om dit aan te pakken. Iedereen heeft recht op vakantie. Er zullen nog veel meer mensen zijn die door corona niet meer op vakantie zullen kunnen gaan, maar die hun centen nodig zullen hebben om ofwel hun zaak opnieuw op te bouwen ofwel de eindjes aan elkaar te knopen binnen het gezin.

Ik wil ook aandacht vragen, minister, voor diegenen die sociale vakanties aanbieden. Ook die mensen heb ik al regelmatig over de vloer gekregen. Door corona hebben ze het bijzonder moeilijk om hun werking op peil te houden. Daarom vraag ik extra aandacht, niet alleen voor de mensen die op vakantie moeten kunnen gaan – ik ben blij dat u die inspanning gaat leveren en ik ben mij ervan bewust dat u daar hard mee bezig bent – maar ook voor diegenen die de sociale vakanties aanbieden. Ook die mensen moeten wij de nodige ondersteuning bieden. Wij moeten naar hen luisteren. Ik vrees dat men ook daar wel eens een coronabloedbad zou kunnen tegenkomen. Uiteraard is dat niet uw schuld. Het is wel een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van ons allen om daarmee aan de slag te gaan.

In naam van mijn fractie wil ik dus toch de aandacht vestigen op het en-enverhaal in deze materie. In elk geval, dit waren bijzonder interessante en vooral heel actuele vragen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, dank u. Wat die laatste vraag betreft: ik zal dat eens moeten nagaan. We proberen dat zo goed mogelijk te monitoren. Daarom ook heeft de Vlaamse Regering in die 28 miljoen euro uit dat noodfonds voorzien, onder andere speciaal voor het sociaal toerisme, ter ondersteuning om de coronacrisis door te komen. Ik zal de komende weken en maanden alert blijven wat dat betreft, want wij moeten hen door die crisis loodsen. Het zou immers een ramp zijn als daar een bloedbad zou komen. Ik wil me er ook toe engageren om ook volgend jaar, indien dat nodig zou zijn, extra middelen vrij te maken voor 'Iedereen verdient vakantie'. Ik denk dat dat iets is dat ons over de partijgrenzen heen verbindt. We moeten dat ook blijven monitoren, ook qua cijfers.

Als ik jullie iets mag meegeven: als kind vond ik het verschrikkelijk als de juffrouw op 1 september vroeg waar we met vakantie waren geweest. Al die kinderen hadden mooie verhalen. Ik was beschaamd, als kind, om te zeggen dat ik eigenlijk niet met vakantie was geweest, dat ik misschien met een gratis treinrit naar de zee was geweest. Voor een kind is dat echt heel, heel, heel erg. Ik zal me daarvoor dus blijven engageren. Jullie kunnen daarop rekenen, want iedereen verdient vakantie, wat de achtergrond ook is. Jullie kunnen dus op mij rekenen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Ik zou ten slotte graag nog eens willen benadrukken dat het hier niet om een overdreven luxeprobleem gaat, maar dat begrijpt iedereen in deze commissie wel. Veel mensen die voor het eerst over het begrip 'vakantiearmoede' horen, durven daar wel eens neerbuigend over te doen. Voor veel mensen zou elk jaar een beetje vakantie in eigen regio of misschien zelfs iets verder echt een deugddoende afwisseling zijn, weg van de dagelijkse sleur. Wij kennen allemaal zelf het gevoel volledig opgeladen terug naar huis te komen na een vakantieperiode. De kracht en de positieve effecten van zo'n adempauze leveren ook een belangrijke bijdrage, zoals collega Talpe al zei, aan onze mentale gezondheid, en dat kan zelfs ook burn-outs voorkomen. Wij kunnen er hier in deze commissie alleszins al voor zorgen en er verder voor pleiten dat, voor zij voor wie vakantie niet zo evident is, zij die zonder korting niet met vakantie kunnen gaan, alles op alles wordt gezet om op een zo goedkoop mogelijke manier vakantie buitenshuis waar te maken. Daar zijn niet enkel de 1 miljoen Vlamingen die aan vakantiearmoede lijden, mee gebaat, maar ook onze Vlaamse toeristische sector. Laten we dus samen werk maken van een integrale aanpak van die vakantie-armoede, gecombineerd met het toerismerelancebeleid en de aandacht voor toerisme in eigen regio.

Minister, ik hoop, maar ben ervan overtuigd, dat u die kerngedachte verder zult meenemen in uw beleid van toeristische relance.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, u hebt in uw repliek de spijker op de kop geslagen. Ik dank u ook voor de uitnodiging om als commissie mee te mogen blijven werken omtrent deze zo belangrijke thematiek.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.